

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto VIII.

V Ljubljani, dne 14. julija 1932.

28. številka.

Naša kraljica na Golniku

Pretekli ponedeljek je Nj. Vel. kraljica Marija, ki biva na Bledu, obiskala Golnik, naše odlično zdravilišče za bolne na pljučih. Bolniki in zdraviliško osebje so z vencem in zelenjem okrasili vse zdravilišče, zlasti glavni vhod, v pozdrav priljubljeni vladarici pa so zavrhale zastave tudi z vseh hiš v okolici.

Nj. Vel. kraljico je ob njenem prihodu pozdravil upravnik zdravilišča g. dr. Neubauer. V imenu bolnikov sta ji gđ. Babič in Joris izročili velik šopek golniških vrtnic. Kraljica se je vsem ljubeznivo zahvalila, nato pa si ogledala vse zdravilišče. Živo se je zanimala za vse podrobnosti. Nagovorila je tudi več bolnikov in jim smehljaje dovolila, da so jo fotografirali med cvetjem, ki ga je ravno sedaj polno vse zdravilišče. Ostala je v zdravilišču poldruge uro, ki pa je za vzradoščene bolnike potekala vse prehitro. Z navdušenimi vzkliki so se ji zahvaljevali za njen obisk, ko se je proti poldnevju v avtomobilu odpeljala nazaj proti Bledu.

Na naši sliki vidimo Nj. Vel. kraljico v sredi zdravnikov in vodilnih nameštencev.

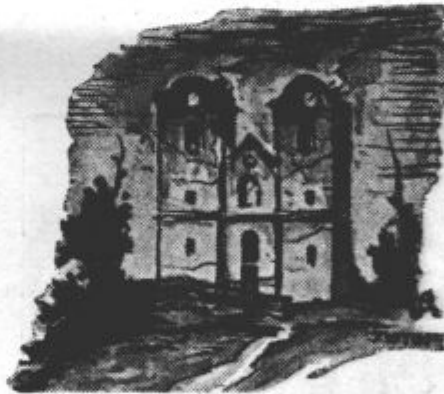
Usoden kres na Gori Oljki

Na predvečer praznika slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda so zažgali tudi poleg znane romarske cerkve na 734 m visoki Gori Oljki v Savinjski dolini velik kres. Okrog 22. se je od isker, ki jih je nosil veter proti cerkvi, nenadoma vnel eden izmed obeh stolpov tik pod zvezdo. Kdalu je ogenj zajel oba zvonika in streho. Ljudje so zbegani hiteli gasiti, a niso mogli požara udušiti. Zgorela sta oba zvonika, streha i nnekoliko cerkvene opreme. Večino opreme so rešili, del pa so poškodovali pri reševanju. Mali in srednji zvon, ki sta visela v desnem zvoniku, sta okrog ene ponoči padla na tla, veliki zvon v levem stolpu pa so obvarovali in še visi za silo. Močni cerkveni obok je k sreči obvaroval cerkev popolnega uničenja. Škoda znaša okrog pol milijona dinarjev, cerkev pa je bila le nesnatno zavarovana.

Cerkev na Gori Oljki je bila zgrajena leta 1754 in je že pogorela leta 1837.

Pred požarom

Po požaru

V zakristiji spravljeni svetniki

Požarna katastrofa v Središču

Sredi dneva je s posestnikom pogorela cela vrsta poslopij — V plamenih je našel smrt 8letni pastir

Trg Središče je zadela huda nesreča. V delu trga, kjer so na gosto postavljena s slamo krita poslopja, je prejšnji ponedeljek nenadno nastal požar, ki se je v močnem vetru razširil na domačije številnih posestnikov. Za domačimi in okoliškimi gasilci so kmalu prihiteli na pomoč tudi gacincev in drugih silci iz Ormoža, Čakovca, Varaždina, Presike, Ma-

cincev in drugih krajev. Gašenje pa ni dosti izdalo zaradi močnega vetra in lesenih stavb, v katerih je bilo nakopičeno seno, razni prideiki in drugo blago. Z velikim naporom so gasilci požar omejili. Učinek požarne katastrofe je strašen: Osmim posestnikom so od devet poslopij ostale same ožgane ruševine. Posestniku Francu Škrgetu, kjer je ogenj najbrž nastal, je zgorelo vse. V plamenih je našel smrt njegov 8-letni pastirček Tonček Glavnik. Hudo oškodovani so tudi posestniki Škorjanec, Golob, Marcev, Mojška in Zidarič. Zavarovani so kolikor toliko vsi, gotovo pa bo zavarovalnica krila le majhen del velike škode. Vzrok nastanka požara še ni pojasnjen. Pastirček Tonček Glavnik je tisto dopoldne zelo rano prignal krave s paše domov. Bil je sam pri hiši in se je podal na skedenj. Kmalu nato so iz skednja že bušili plameni iz skednja, ki so se nezadržno selili s strehe na streho. Ko se je združenim gasilskim četam posrečilo omejiti požar na goreče objekte in obvarovati kakih deset v bližini stoječih poslopij, ki so bila že zelo ogrožena, so našli trupelce pastirčka v strašno ožganem stanju. Trupelce so takoj spravili v zasilno krsto in jo odnesli v mrtvašnico.

Najveličastnejše slaje vsega slovanstva

80.000 Sokolov češkoslovaške, Jugoslavije, Poljske, Bolgarij, amerike in Rusije — nad 1 milijon gledalcev z vsega sveta.

Osvajajoč nastop jugoslovenske vojske in mornarice

Prihod jugoslovenske vojske v Prago: naši vojni akademiki in mornarji v sprevidu s kolodvora v svoje bivališče, vso pot deležni burnih ovacij

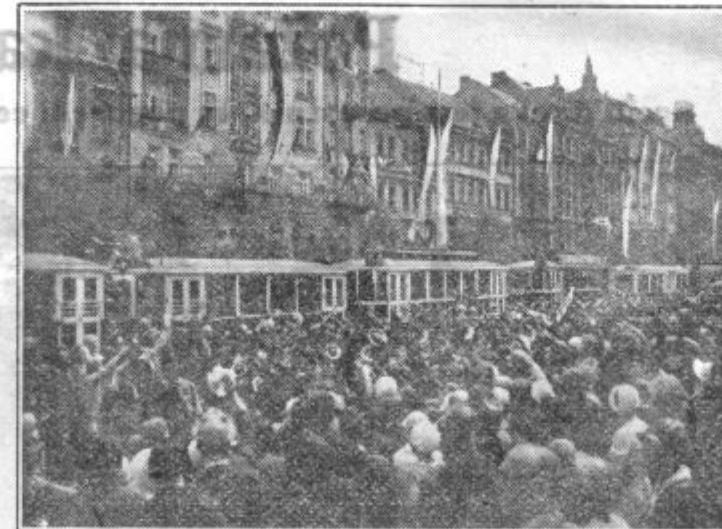
Nastop jugoslovenskih Sokolov v praškem stadionu je zel gromovito priznanje dvestotisočglave množice, ki je v nedeljo napolnila zletišče

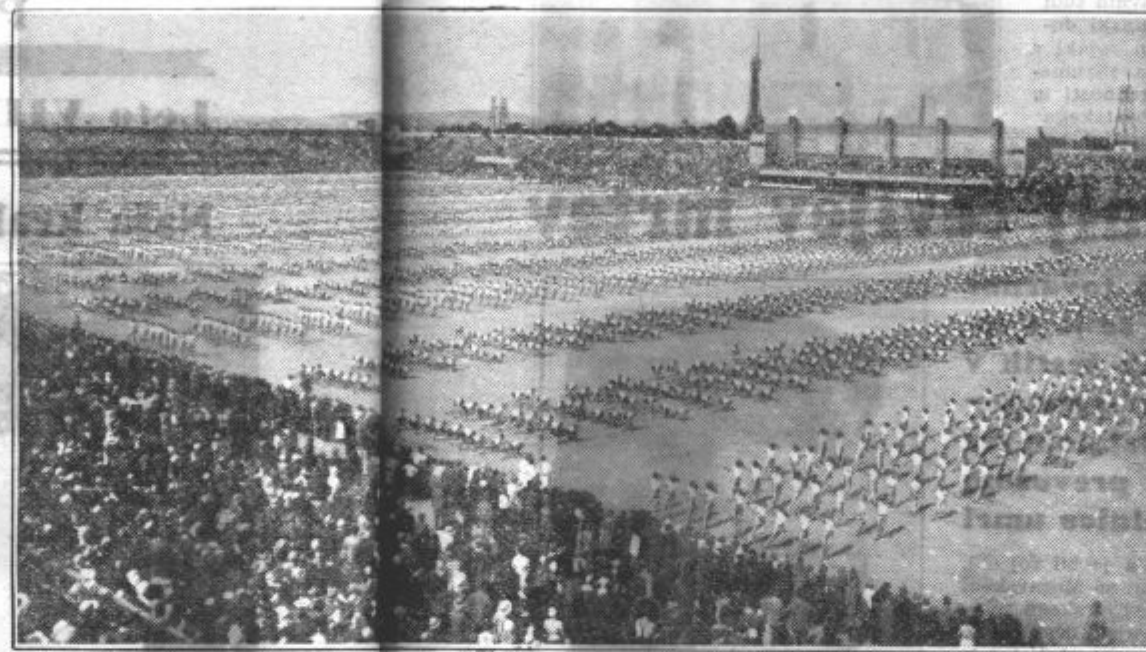
Slovenske Sokolice odzdravljajo

Češkoslovaška prestolnica je bila pretekli teden pozorišče svečanosti in navdušenja, kakršnega v vsej svoji zgodovini še ni zabeležila. Celo mogočne svečanosti v prevratnih dneh, ko je ves narod navdušeno slavil dosego lastne svobodne države, so zatemnele pred letošnjimi nepopisnimi svečanostmi. Praga na svojih ulicah še ni videla tolikih množic in tolikega navdušenja, ko se je razvil po mestnih ulicah mogočen sprevid Sokolstva, kot letos zaključek mogočnih sokolskih svečanosti. Zadnji dan se je vršil še nastop jugoslovenske, češkoslovaške, poljske in rumunske vojske, kar bo obenem višek zaključnih svečanosti.

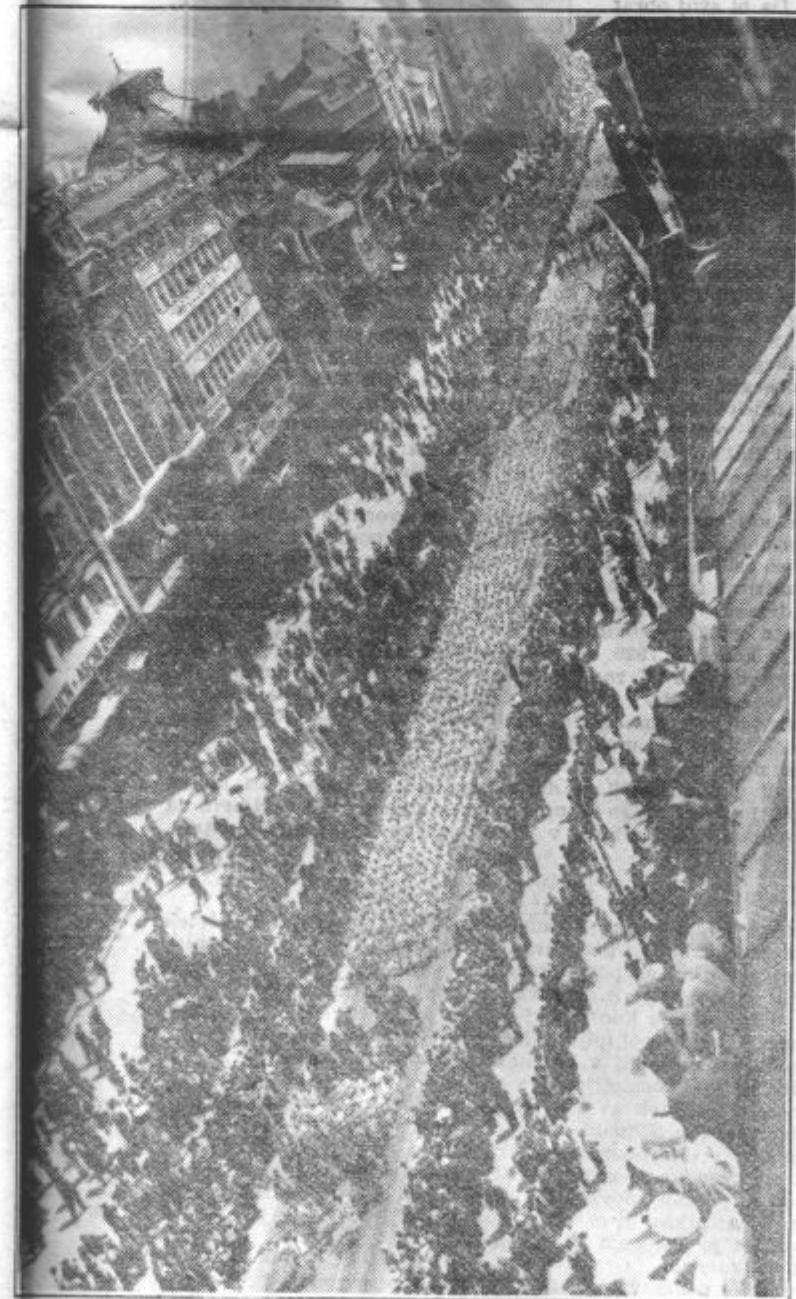
Krasen sprejem slovenskih Sokolov in Sokolic v Pragi

Slovenski Sokoli so se pripeljali v ogromnem številu na vsesokolski zlet v Prago kot člani in članice Sokola kraljevine Jugoslavije in so bili navdušeno sprejeti v prestolnici bratskega naroda. Večina članstva iz Slovenije je potovala v ljubljanskem posebnem vlaku, ki je prispel v Prago v soboto dopoldne. Na naši desni sliki vidimo, kako ogromna množica jih je pričakovala in sprejela v Pragi. Tudi spota so bili na vseh večjih čeških postajah dočakani od prebivalstva. Posebno mogočen in prisrčen pozdrav jim je bil prirujen v Beneševu (naša slika zgoraj), kjer je v garniziji jugoslovenske polk češkoslovaške armade.

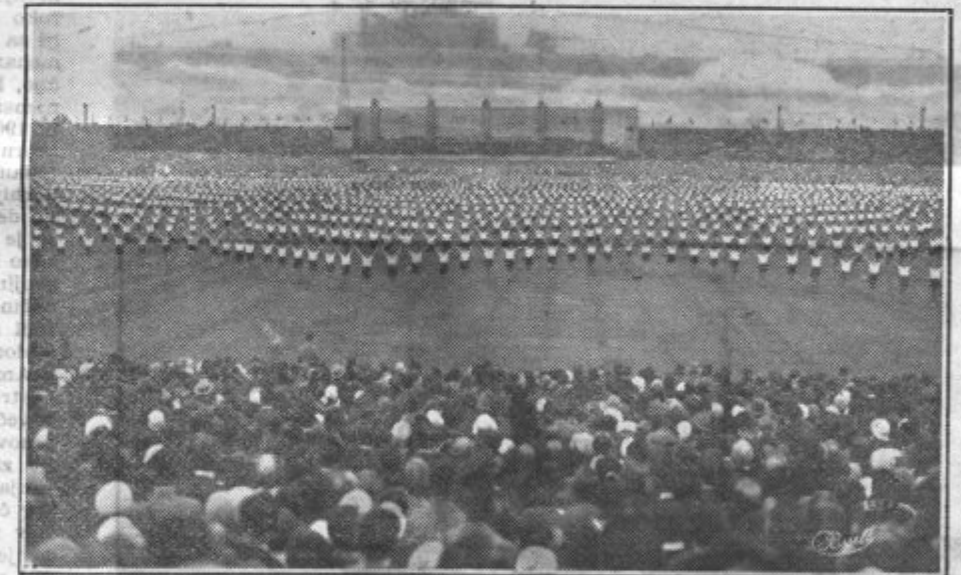
Tako je nastopala v Pragi sokolovska družina: v nešteti kolonah, strumno, z vzornim kritjem, kakor en mož, sledeč poveljem in glasbi

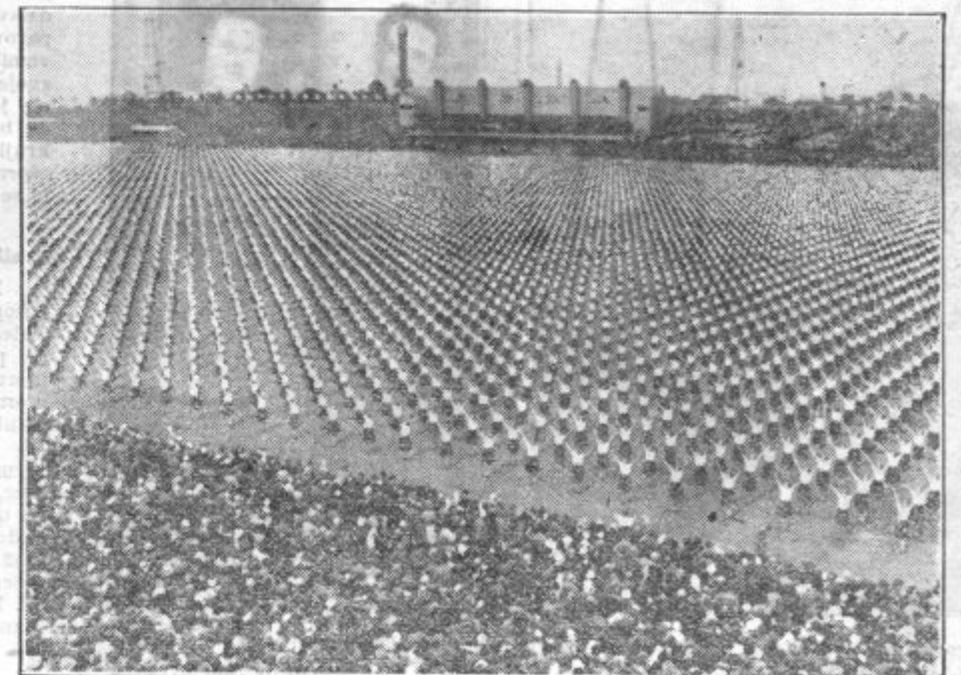
Pogled na sprevid vsesokolske armade

V ponedeljek opoldne so se predstavniki slovenskega Sokolstva poklonili prezidentu Masaryku v zgodovinski dvorani kralja Vladislava na Hradčanah. Na levi je kip dr. Tyrša, ki ga je prezident poklonil Česki občini sokolski. Od leve na desno: prezident kancelar dr. Šamal, v sredini starosta COS dr. Bukovsky, ki je prezidenta pozdravil in mu predstavil zastopnike Jugoslovenov, Poljakov, Rusov, Lužiških Srbov, Bolgarov, Čehoslovakov in mednarodne gimnastične federacije. V ozadju v sredini grof Zamojski ter podstarešini SKJ Paunkovič in Gangl

Eden izmed nepozabnih nastopov na praškem zletu: vzorno izvedene vaje čl. Sokolov s kiji. Zadaaj glavni vhod za telovadce.

Fri javni telovadbi članov je nastopilo 17.000 češkoslovaških Sokolov

60 let Gasilnega društva na Viču – Glincah

Častni jubilej so proslavili z otvoritvijo modernega doma

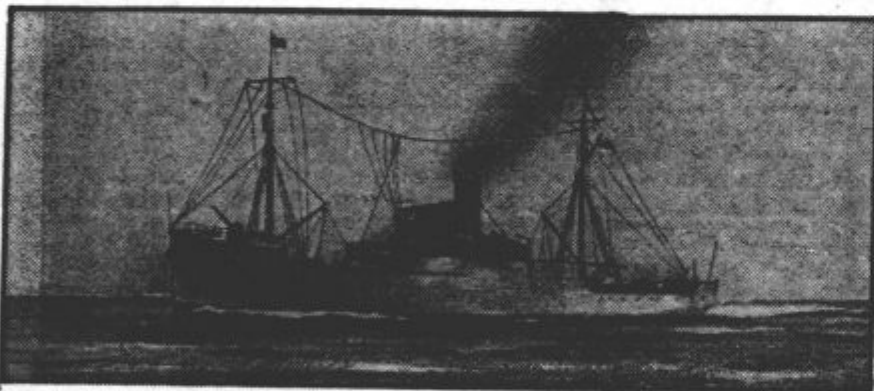

Novi gasilski dom. Dešno Janex Gašperin, ki načeljuje že 20 let

Katastrofa francoske podmornice

Ponesrečena podmornica »Prométhée«

Zgoraj: obrežni parnik »Ailette«, ki je prvi priplul na kraj nesreče. Spodaj: ribič Nicol s svojo ženo in čoln (v sredi levo), s katerim je rešil sedem mornarjev, med njimi poveljnika podmornice.

Lep primer krščanske ljubezni

V vasi Crnik v vardarski banovini je zgradil komandant tamošnje graničarske čete kapetan Slovenec Hočev var pravoslavno cerkev. Pri zgradbi pa so mu vneto pomagali poleg pravoslavni tudi muslimanski domačini in vojaki v popolnem razumevanju vrednosti in lepote bratskega sožitja in ljubezni.

Kralj čevljev mrtev

Znani tovarnar Bat'a se je v torek ob šestih v Zlinu ponesrečil z letalom ter med prevozom v bolnico umrl

Tomaž Bat'a je bil rojen l. 1876. v Zlinu na Moravskem kot sin čevljarkega mojstra. Pri svojem očetu se je izučil čevljarke obrti ter je tudi na raznih sejnih prodajal čevljarke izdelke. L. 1894. je ustanovil lastno obrt. Teda je že zaposloval približno 50 delavcev. Glavni njegov izdelek so bili z roko izdelani platneni čevlji za dom. Da bi svoj obrat mehaniziral, je odšel v Nemčijo, kjer je proučeval v ta namen posebne stroje. Že l. 1904. je ustanovil malo tvornico, prvo na osemiju tedanje avstro-ograrske monarhije, v kateri je bilo ročno delo v največji meri nadomeščeno s strojnim. Njegovo podjetje se je lepo razvijalo, vendar pa še vedno ni zadoščalo njegovim visoko letočim težnjam. Odločilno je bilo, da se je Bat'a z nekaterimi svojimi delavci odločil, da odpotuje v Ameriko in prouči tamošnje načine dela. Svoje ljudi je razdelil v Ameriki v razne tvornice in tudi sam je vstopil v službo kot navaden delavec. Ko se je vrnil v domovino, je pričel urediti načine dela, ki jih je spoznal v Ameriki. S svojimi platnenimi čevlji je v početku zalagal večino avstro-ograrskega trga, kmalu pa se je lotil izvažanja v inozemstvo v večjem obsegu. V početku svetovne vojne je Bat'a tovarno preobrazil za izdelovanje usnjenih čevljev. Predvsem je izdeloval čevlje za vojaške potrebe. Med vojno, ko je pričelo primanjkovati usnja, je bil Bat'a eden izmed prvih tovarnarjev, ki je spravil na trg čevlje z lesenimi podplati. L. 1917. je izdelal 10.000 parov čevljev na dan s 4000 delavci. Kmalu in zlasti po vojni je njegovo podjetje še bolj naraslo. Ni povečal le svoje tvornice čevljev, temveč si je pridobil in ustanovil tudi podjetja za pomožno industrijo. Zlasti v Češkoslovaški je ustanovil celo omrežje svojih prodajaln ter je organiziral izvoz svojih izdelkov v vse dežele in ustanovil v nekaterih državah tudi lastne tvornice. V Zlinu je bilo ob koncu lanskega leta v 32 njegovih tvornicah zaposlenih približno 16.000 delavcev. Ob koncu l. 1929. so njegove tvornice izdelale po 100.000 parov čevljev na dan. V zadnjem času je moral zaradi raznih deviznih in uvoznih ovir v mnogih državah Evrope precej omejiti svoje obrate ter tudi zmanjšati število svojih delavcev. Kakor znano, je v početku leta Tomaž Bat'a potoval z letalom celo v Indijo, da bi našel nove možnosti za izvoz svojih izdelkov v azijske pokrajine. Tudi v Jugoslaviji je dalje časa skušal ustanoviti lastno tvornico, proti čemur pa so se uprli, kakor znano, naši čevljarji, da bi se ne povečala brezposelnost v jugoslovenski čevljarški industriji.

K slikami levo:

Francoska podmornica »Prométhée«, ki se je pretekli četrtek potopila na skalah blizu Cherbourga. V trenutku, ko je podmornico zadela nesreča, so bili na poveljniškem mostiču poveljnik podmornice, poročnik bojne ladje in še dva oficirja, dva mehanika in dva mornarja. Preden se je kdo izmed njih še prav zavedel, se je podmornica začela naglo potapljati. Na površini vode so ostali samo člani posadke, ki niso bili v notranjosti podmornice.

Posadka na podmornici je štela 10 častnikov in 48 podčastnikov in mornarjev. Poleg teh so bili na podmornici neki pomožni inženjer, inženjer trdke Schneider & Creuzot, trije tehnik, dva delavca iz arzenalov v Cherbourgu, dva monterja in trije drugi delavci. Sedem članov posadke so rešili, in sicer dva častnika, 3 podčastnike in 2 mornarja. Ostali so vsi utonili, in sicer 43 podčastnikov in mornarjev, 8 častnikov in ostali potniki. Človeških žrtev je v celoti 63. Podmornica je obsegala 1179 ton. Bila je ena izmed največjih francoskih podmornic.

Ponesrečena podmornica leži 75 m globoko severno od rta Levi. Na mesto nesreče sta odplula rešilna parnika »Artiglio« in »Restros«. Potapljači so ugotovili, da je vsa posadka mrtva.